

Hudobná pozostalosť rodiny Ostrolúckej

Opis na úrovni archívnej zbierky

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1526_5155	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Hudobná pozostalosť rodiny Ostrolúckej	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1785-1853	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívna zbierka	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	2,37 bm (19 archívnych škatúl)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Rodina Ostrolúcka	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	V roku 1286 kráľ Ladislav IV. obnovil darovaciu listinu na celý chotár obce Ostrá Lúka Otovi z Ostrej Lúky (<i>Otto de Ostroluka</i>). Najstarší známy člen rodu Juraj bol v rokoch 1512-1518 podžupanom Zvolenskej stolice. V rokoch 1636-1641 si dal ďalší člen Melicher Ostrolúcky postaviť renesančný kaštieľ v Ostrej Lúke podľa plánu staviteľa Abraháma Artza z Banskej Štiavnice. Viacerí členovia rodu sa zapájali do verejnoprávnych činností, zastávali dôležité funkcie v správe Zvolenskej stolice. Mali určitý mocenský i hospodársky vplyv, zaujímali sa o kultúru a viacerí sa zaoberali aj niektorými vedeckými odbormi. Jedným z najvplyvnejších bol Mikuláš Ostrolúcky, ktorý pôsobil ako sudca kráľovskej kúrie. Mal syna a dcéru Adelu, často spájanú so slovenským dejateľom Ľudovítom Štúrom. Spoznali sa počas pobytu u strýka Gustáva Ostrolúckeho v Zemianskom Podradí. Adelino vzdelanie bolo nadštandardné voči vtedajšiemu priemeru šľachty. Okrem nemčiny a maďarčiny ovládala angličtinu a francúzštinu	Dejiny správy pôvodcu

		a učila sa po taliansky. Mala hudobné nadanie. Zomrela vo Viedni 18. marca 1853 vo veku 28 rokov na týfus.	
3.2.3.	Archival history	Hoci písomnosti z Ostrej Lúky sa v roku 1949 dostali do pobočky Pôdohospodárskeho archívu v Banskej Bystrici, tieto notové zápisy ich súčasťou neboli. Našli sa až v 70-tych rokoch 20. storočia pri triedení archívneho materiálu v Okresnom archíve Zvolen so sídlom v Ostrej Lúke. Notový materiál bol pravdepodobne oddelený od knižnice Ostrolúckych. Tá je súčasťou expozície Rodina Ostrolúcka a Ľudovít Štúr v Lesníckom a drevárskom múzeu vo Zvolene. Zamestnanci archívu z notových zápisov vytvorili zbierku, noty abecedne usporiadali a vypracovali k nim inventár (viď kapitola Archívne pomôcky). V roku 1973 bol k fondu vypracovaný inventár.	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	V knihe prírastkov je zaevidovaná pod číslom 366.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	Pozostalosť tvorí 453 notových záznamov rôznej proveniencie. Ide väčšinou o polky, valčíky, menuety, susedské, kadrily a iné meštianske tance. V 18. storočí medzi najobľúbenejšie tance patril „contradanse“. Bol to spoločenský tanec, ktorý sa vyvinul z anglického ľudového tanca, ktorý neskôr dostal názov „kadril“ - štvorylka, ktorej základom boli dva tanečné páry. Ďalšiu časť notových záznamov predstavujú rôzne partitúry pre sólové nástroje - husle, klavír, violončelo, flautu so sprievodom menšieho orchestra, čo svedčí o tom, že pri jednotlivých kaštieloch a u väčšiny zámožných rodín existovali menšie hudobné telesá – orchestre. Medzi najobľúbenejšie nástroje patril pravdepodobne klavír a potom husle v kombinácii s violončelom alebo klavičembalom. Najčastejšie na zozname skladateľov figuruje meno Ignáce Pleyele. Bol to francúzsky skladateľ, dirigent a nástrojár rakúskeho pôvodu, žiak Josepha Heydna. Komponoval v klasickom štýle orchestrálne aj komorné skladby. Vytvoril 29 symfónií. V polovici 19. storočia sa k nám začal šíriť z Maďarska tzv. verbunkovský štýl, ktorý potieral rýdzosť nášho slovenského ľudového hudobného umenia. V tomto štýle tvoril i samotný Adelin učiteľ Ferenc Erkel. Z ďalších hudobných skladateľov môžeme spomenúť mená ako Henri Herz, Jean Fodor, L. v. Beethoven, Thalberg, C. Czerny, Johan Strauss a iní. Hudobná pozostalosť obsahuje tiež niektoré zaujímavé skladby ako je česká hymna, korunovačný pochod od Czerneho, ktorý odznel v roku 1831 v Bratislave pri korunovácii	Obsah a rozsah archívneho fondu

		rakúskeho princa Ferdinanda, ďalšou skladbou je Ouvertura na slovenské nápevy od A. Emila Tilla, ktorá bola skomponovaná k prvému českému divadelnému predstaveniu vo Viedni 29. decembra 1850. Na väčšine nôt je dopísané meno Adely Ostrolúckej a rok 1853 - rok jej smrti. Tieto noty boli jej vlastníctvom. O tom, že mala s niektorými skladateľmi aj priame styky svedčí to, že niektoré notové záznamy jej sami venovali.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Vyrad'ovanie sa nevykonalo.	Vyrad'ovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Neočakávajú sa.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Zbierka je rozdelená do 4 skupín: A1 – označuje hudobniny, u ktorých je známy autor a názov skladby A2 – označuje hudobniny, ktoré obsahujú viac autorov a skladieb B – označuje hudobniny, kde je známy len názov diela (toto označenie bolo zvolené aj napriek tomu, že hudobník by vedel určiť autora skladby) C – označuje hudobniny, u ktorých nie je známy ani autor ani názov skladby (často ide o zlomky z rôznych hudobných diel)	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language /scripts of material	talianky, český, francúzsky, maďarský, anglický, nemecký/ notové písmo	Jazyk/písmo archívnych dokumentov

3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Okresný archív Zvolen so sídlom v Ostrej Lúke. Ludha Ján, Poprócsiová Katarína: Hudobná pozostalosť rodiny Ostrolúckej 1785-1853. Ostrá Lúka 1973. Inventár evid. č. 1112.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Banskej Bystrici, pracovisko Archív Zvolen, Podboroviansky potok 4052, 960 01 Zvolen	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Nie sú vyhotovené.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Nie sú známe.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis vyhotovila Mgr. Barbora Sujová na základe evidenčného listu archívneho fondu a informácií obsiahnutých v archívnej pomôcke uvedenej v kapitole Vyhľadávacie pomôcky.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	15.06.2017	Dátum vyhotovenia opisu

